Sēdes video translācija 09.07.2020 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2103
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=e281c075-ff18-4f97-a9f4-e5a07d382a47

09.07.2020. 13.Saeima otrā sēde-vasaras ārkārtas, attālināti (A2) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 9. jūlija sēde (otrā) sākas pl. 18:00
sēde slēgta pl. 18:47, sēdes ilgums- 47 minūtes

PIEBILDE: 9. jūlijā notiek trīs sēdes: nr.A0, nr.A1, nr.A2 (ārkārtas vasaras). Sēde A2 notiek starplaikā starp sēdes A1 daļām

Latvijas Republikas 13. Saeimas ārkārtas sesijas otrā attālinātā sēde 2020. gada 9. jūlijā (pulksten 18.00)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi!
Sāksim Saeimas 2020. gada 9. jūlija otro ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā – likumprojekts **"Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu"**, pirmais lasījums.

Ārlietu komisijas vārdā – deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamie, godātie deputāti! Ārlietu komisija 9. jūlija sēdē izskatīja likumprojektu "Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu".

Par pašu līguma būtību. Latvija jau ilgus gadus ir darbojusies Eiropas Kosmosa aģentūrā. Eiropas Kosmosa aģentūrā ir dažādi sadarbības etapi, lai valstis virzītos pa kāpnēm un kļūtu galarezultātā par pilntiesīgām dalībvalstīm. Šie četri etapi ir... Sākotnējais ir novērotāja statuss, ko Latvija jau ir izgājusi, attiecīgi pārejot nākamajā statusā, kas tika īstenots 2015. gadā, kļūstot par Eiropas Kosmosa aģentūras sadarbības valsti uz pieciem gadiem.

Šis likumprojekts paredz ratificēt līgumu, ko Latvijas valdība 2020. gada 30. jūnijā ir noslēgusi ar Eiropas Kosmosa aģentūru, tādējādi Latvijai kļūstot par šīs aģentūras asociēto dalībvalsti. Un kādi ir tie galvenie ieguvumi no dalības asociētās dalībvalsts statusā?

Ir iespēja veidot savu nacionālo kosmosa programmu jeb pieprasītājas puses aktivitātes aģentūras ietvaros, kur projektu konkursos piedalās tikai konkrētas valstis un organizācijas, un iespēja dalībai aģentūras izvēles programmās, kas nodrošina plašākas iespējas sadarbībai ar Eiropas kosmosa industriju. Pieprasītājas puses aktivitātes nodrošina iespēju īstenot tos kosmosa attīstības aspektus, kas nav iekļauti aģentūras izvēles programmās, tādējādi radot visaptverošu kosmosa politiku un valsts ieguldījumu kosmosa jomā.

Asociētās dalībvalsts statuss dod iespēju piedalīties visās Eiropas Kosmosa aģentūras izvēles programmās, kas ir aģentūras funkcionēšanas pamatā un kurās tiek īstenotas visas aģentūras tehnoloģiju misijas. Katrai aģentūras izvēles programmai ir savi mērķi un noteikumi, un aģentūras dalībvalstis un asociētās valstis var piedalīties jebkurā aģentūras izvēles programmā, attiecīgi ieguldot tajā finansējumu.

Kopējie aģentūras izvēles programmu mērķi ir sekmēt Eiropas industrijas konkurētspēju un inovācijas, radot jaunus produktus, un uzlabot Eiropas tehnoloģisko neatkarību un pieeju kritiskajām tehnoloģijām, kā arī veicināt tehnoloģiju izplatību ārpus kosmosa sektora.

Atsaucoties uz nozares ekspertiem un Eiropas Kosmosa aģentūras neatkarīgo ekspertu rekomendācijām, Latvijai šobrīd ir vislabākās iespējas un augstākais potenciāls piedalīties divās izvēles programmās – galvenajā tehnoloģiju atbalsta programmā un Zemes novērošanas programmā.

Tas īsumā par konkrēto likumprojektu... tātad Latvijas un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu. Komisija šo likumprojektu izskatīja un atbalstīja pirmajā lasījumā.

Aicinu atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Vispirms jau komisija lūdz atzīt likumprojektu par steidzamu.

Vai Gobzema kungs vēlas runāt par steidzamību? Nē.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu" atzīšanu par steidzamu! Lūdzu, balsosim! Par – 66, pret – 3, atturas – 2. Likumprojekts par steidzamu ir atzīts.

Uzsākam debates. Vai kāds no deputātiem vēlas runāt debatēs?

Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labvakar, sabiedrība! Labvakar, kolēģi! Mēs tagad dienas izskaņā mazliet parunāsim par kosmosu. Tikko ir atzīts par steidzamu jautājums, ka mums jāiestājas jaunā organizācijā, jo šis lēmums ir ļoti steidzams, ļoti, ļoti aktuāls, jo ir pilnīgi skaidrs, ka Eiropai pietrūkst... pavisam noteikti pietrūkst Latvijas unikālās politiskās pieredzes kosmosa politikas jautājumos. Un es arī uzskatu, ka mēs pavisam noteikti varam atļauties izvirzīt savus pārstāvjus – labākos no labākajiem – pieredzes apmaiņas braucieniem kosmosa apmaiņas programmās ar augstāko pielaidi valsts noslēpumam un ar vislielāko valsts gribu.

Ko es gribu teikt? Es gribu teikt, ka Covid-19 distancēšanās un e-vebināra parlamenta sekas jūs redzat. Jūs redzat, ka mums steidzams ir jautājums par kosmosu. Mums nav steidzams jautājums, vai bērni 1. septembrī varēs iet uz skolu. Mums arī nav citu steidzamu jautājumu par to, kā atbalstīt vietējos mazos un vidējos uzņēmumus vai atcelt OIK, vai par jebkuru sasāpējušu jautājumu, kas ir Latvijā. Tie mums nav steidzami. Mums steidzami ir tagad jāiestājas kosmosa aģentūrā, jo mūsu valsts unikālā pieredze pavisam noteikti ir tā, kuras trūkst, lai mēs pārspētu Īlonu Masku. Es domāju, ka parlamentā mums arī noteikti ir daži kosmonauti, kurus mēs varam pa taisno kosmosā sūtīt. Tādas zināšanas šeit, Latvijā, noteikti ir par kosmosu.

Ko es vēl gribu teikt? Skaidrs, ka tā ir mana ironija par visu šo jautājumu. Ko es gribu teikt šī jautājuma sakarā? Latvijā jau vēsturiski mums ir tāds mērķis vienmēr bijis. Mēs butaforiski iestājamies vai cenšamies iestāties visādās organizācijās, lai mūsu ierēdņiem pēc tam "būtu iespēja ziņot" (pēdiņās) par saviem "panākumiem". Par "panākumiem" (pēdiņās) – es domāju. Bet patiesībā visas šīs butaforijas... kur tās ved mūsu valsti? Patiesībā, ja skatāmies, mēs arvien vairāk ekonomiski atpaliekam pat Baltijas reģionā. Nerunāsim par Eiropu, kur mēs atpaliekam par galvas tiesu, lai gan jums katru gadu stāsta, ka mums ir lielākais IKP pieaugums un mums ir kāds veiksmes stāsts. Bet faktiski mēs atpaliekam. Un pavisam nopietni mūsu valsts statistiski izmirst, bet mums tagad steidzami, obligāti būs kosmosa programma. Tagad. Jo bez tās mēs nekādi nevarēsim integrēties Eiropā.

Es aicinātu mūsu deputātus nevis nodarboties ar butaforijas jautājumiem, lai Kola kungam būtu iespēja aizbraukt kādā polittūrisma braucienā (viņš pēc manis uzstāsies un šobrīd ir pieteicies runāt), bet varbūt, ka Kola kungam nevis jālūdz par steidzamiem atzīt vēl kosmosa jautājumus, bet par steidzamiem atzīt izglītības jautājumus, lai katrs mūsu bērns – gan jūsējie, Kola kungs, gan manējie, gan visas Latvijas cilvēku bērni – septembrī varētu iet uz skolu.

Lai mums būtu beidzot izglītības ministrs, kuru tas interesē, nevis kurš vadītu kaut kādu kosmosa grupu, kas šodien bija laikam paredzēta. Lai mums būtu labākā augstākā izglītība, un lai rudenī mums būtu to studentu pieplūdums, kas vēlas studēt Latvijā! Lai mums būtu nodrošinātas brīvpusdienas pirmsskolā un skolā – visiem skolēniem! Lai mūsu izglītības sistēma būtu nevis kaut kādā 500. vai 900., vai miljonajā, vai kurā tur vietā pasaulē, bet lai tā būtu labākā pasaulē!

Un maza valsts to var panākt! Nevis tagad mums ir aktuāls un steidzams jautājums... Viens vecāks nezina, ko darīs un kas būs ar bērniem rudenī, bet mums būs tomēr kosmosa izpētes politiskā grupa, kā šodien presē raksta.

Nu... ar muļķībām jūs nodarbojaties, kolēģi! Es saprotu, man pēc tam ar nopietnu seju stāstīs, ka tur būs droši vien kaut kāds finansējums un vēl kaut kas.

Mīļie draugi! Varbūt mums nevajag visas butaforijas? Varbūt vienkārši izdarām tās lietas, kas mūsu cilvēkiem vispirms ir vajadzīgas. Līdz kosmosam mēs vēl tiksim. Vispirms varbūt tiekam ar nabadzību galā. Vispirms varbūt nodrošinām, lai tie, kas nesaņēma dīkstāves pabalstus, neaizbrauktu no Latvijas. Un pēc tam sūtīsim mūsu kosmonautus kosmosā.

Būsim godīgi – Latvijas budžets nevar atļauties nevienu kosmosa kuģi! Un Latvijas budžets nevienu satelītu tuvākajā nākotnē... kamēr šī valdība, kas par to lemj, un droši vien arī nākamā, pavisam noteikti gan jau arī aiznākamā neko nesūtīs kosmosā.

Tas nav steidzams jautājums! Tas nav aktuāls jautājums šajā vasarā! Šajā vasarā bija jāstrādā Viņķelei un Šuplinskai, lai mums būtu veseli cilvēki! Lai mums tūlīt atkal nevajadzētu, kā šodien raksta presē... ka tūlīt lems un tūlīt atkal jau būs ārkārtas stāvoklis, jo visiem tūlīt valdībā un parlamentā būs bail. Lai atkal iznīcinātu un vēl vairāk pasliktinātu mūsu cilvēku dzīvi.

Par to bija jādomā visu vasaru! Kā nodrošināt to, lai mums nebūtu ārkārtas stāvoklis? Nē, mēs vakar vai aizvakar, vai kad te lielījāmies, kāds mums ir visveiksmīgākais stāsts. Šodien mēs jau runājam par to, ka atkal būs ārkārtas stāvoklis. Ļoti veiksmīga, ļoti veiksmīga politika tā ir!

Visa sabiedrība par to runā. Un tā ir tā lielā problēma visam, ko dara šī valdība, šī vara. Tā ir liekulīga, tā ir melīga, tā ir butaforiska! Tā nevienu dienu, nevienu sekundi nerisina jautājumus, ko cilvēkiem ikdienā vajag!

Viņi spriež par Liepājas cietumu, ko šodien cilvēkiem nevajag. Viņi spriež par to, vai koncertzāli vajag Elizabetes ielā vai kurā citā ielā! Kāda starpība? Šobrīd tas ir pats aktuālākais jautājums dzīvē?

Un šodien mēs spriežam par kosmonautiem. Es ceru, ka Kola kungs jau ir tai grupā un ir jau pieteicies kādos 10 ārvalstu komandējumos saistībā ar to, ka tagad brauks pētīt kosmosu.

Es ceru, ka tā pieredze, ko Kola kungs atvedīs no šīm kosmosa grupām, noderēs nākamajām paaudzēm. Un to mēs varēsim... tagad man ir 41, tad, kad būs 70, tad mēs paskatīsimies, cik Kola kungs to kosmosa pieredzi būs atvedis.

Un tā arī ir godīga runa, godīga atbilde par to, kas notiek valstī un kāpēc mēs esam viena no nabadzīgākajām valstīm Eiropā. Tieši šī iemesla dēļ, ka mēs risinām jautājumus, kas šodien ir nebūtiski, bet nerisinām jautājumus, kas ir būtiski.

Kola kungs, pirms jūs aizstāvēsiet kosmosa programmu, es ļoti gribu dzirdēt jūs šodien... par to, ka jums kā Nacionālajai apvienībai būtu jāaizstāv latviešu bērni un viņu intereses – sākot ar ēdienu un beidzot ar izglītību.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Paldies, priekšsēdētājas kundze.

Es domāju, ka varbūt acu gaišumam, ausu gaišumam vajag kādu skaidrojumu pretstatā tam, ko šis konkrētais likumprojekts nosaka un kāpēc Ārlietu komisija to skata.

Pirmām kārtām Ārlietu komisija izpilda likuma "Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem" 9. panta 1. punktu. Valdība, kā es jau minēju, 30. jūnijā šādu līgumu ir noslēgusi. Ārlietu komisija, cik jums arī, Gobzema kungs, droši vien labi zināms, ratificē... Saeimā virza starptautiskos līgumus vai starptautiskās saistības, ko Latvija uzņemas.

Kas attiecas uz pašu pētniecību, es nedomāju, ka Eiropas Kosmosa aģentūra ir tā vieta, kur parlamentārieši brauks un apmainīsies ar viedokļiem, kā labāk iekarot kosmosu vai nosargāt to. Prioritāri šī dalība asociētās dalībvalsts statusā paver daudz plašāku iespēju mūsu zinātniekiem un pētniekiem līdzdarboties Eiropas zinātnieku pētniecības tīklā, piedaloties modernāko tehnoloģiju attīstībā, jo tomēr nevajadzētu noliegt, ka kosmosa izpēte nav tikai tas, kā mēs apgūstam kosmosu, bet skaidrs, ka tās tehnoloģijas, ko radām šeit, uz Zemes, lai pētītu kosmosu, var vienā vai citā veidā adaptēt tiem risinājumiem, kas ir akūti nepieciešami šeit, uz Zemes, vai tās ir saistītas ar klimata pārmaiņu novērošanu, vai tā ir dažādu citu augsto tehnoloģiju ieviešana, kas gan atvieglo cilvēku dzīves, gan uzlabo dzīves kvalitāti. Bet ne man spriest, neesmu ne zinātnieks, ne pētnieks.

Kas attiecas par pašu Eiropas Kosmosa aģentūru, tā šobrīd vienkopus apvieno 22 Eiropas valstis plus Kanādu, un Latvija vēl nav dalībvalsts, bet ir asociētā dalībvalsts, un šis ir pēdējais solis, pirms kļūt par pilntiesīgu dalībvalsti. Es ļoti ceru, ka Latvija piecus gadus pēc asociētās dalībvalsts statusa kļūs par pilntiesīgu šīs kosmosa aģentūras dalībvalsti.

Ja kādam deputātam šķiet, ka tas ir absolūti nenopietni, tad, manā skatījumā, dalība šādās institūcijās, kas ir tieši vērsta uz zinātni un pētniecību, ir akūti vitāla. Un, ja mēs atminamies, pavisam nesen Latvija arī pievienojās kodolpētījumu aģentūrai, kas plašāk zināma kā *CERN* un atrodas... ļoti pēta gan kvantu fizikas, kā saka, robežšķautnes... Un es domāju, ja mūsu zinātnieki un pētnieki var līdzdarboties dažādās kapacitātēs šajās programmās, tas tikai un vienīgi ir ieguvums Latvijai ilgtermiņā.

Kas attiecas uz pašu likumprojektu... un paldies spīkeres kundzei, jā... Man mazs skaidrojums par to, kādēļ ir šī steidzamība. 2015. gadā Latvija kļuva par sadarbības valsti, šis līgums ir uz pieciem gadiem. Šis līgums beidzas 2020. gada 29. jūlijā. Protams, bija paredzēts, ka jau šī gada martā Eiropas Kosmosa aģentūras padome sēdē lems par Latvijas uzņemšanu asociētās valsts statusā. Bet, ņemot vērā Covid-19, šī sanāksme tika pārcelta uz 24. jūniju, kur arī vēsturiski lēmums tika pieņemts, aicinot Latviju kļūt par asociēto dalībvalsti, un, kā es jau minēju, 30. jūnijā Latvijas valdība parakstīja līgumu ar Eiropas Kosmosa aģentūru. Es domāju, 9. jūlijs nav tik traki, ka mēs Saeimā to skatām, tādi ir tie apstākļi bijuši, tādēļ šodien darba kārtībā mums ir šis jautājums, jo attiecīgās asociācijas līguma ratificēšana ir jāveic līdz 29. jūlijam.

Bet jebkurā gadījumā es redzu, ka būs gan zinātnieki, gan pētnieki, kas pieteikušies tālāk diskusijās. Es domāju, ka laikam Latvijas dalība šādos starptautiskos formātos, kas ir vērsti uz zinātni un pētniecību – vai tas ir kosmoss vai dziļūdeņi, vai kodolzinātne –, ir tikai un vienīgi atbalstāma.

Paldies. Aicinu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam.

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Ļoti gribas cerēt, ka caur kosmosu mēs sāksim kādreiz izvairīties no ierobežotības un nepilnvērtības kompleksiem.

Aicinu atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Reinim Znotiņam.

R. Znotiņš (JK).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja un godātie kolēģi! Pirmkārt, žēl tiešām dzirdēt, ka cilvēki un deputāti nenovērtē Latvijas izglītības sistēmu. Uzskatu, ka Latvijas izglītības sistēma ir ļoti augstā līmenī. To mēs varējām novērot arī kaut vai tikko presē izskanējušā ziņā par to, ka Latvijas skolotāju kopējais projekts "Tava klase" tika novērtēts arī *OECD* līmenī kā viens no labākajiem Covid-19 krīzes risinājumiem izglītības sistēmā. Arī Somijas izglītības eksperti ir atzinuši, ka šis ir labākais... labāks piemērs, teiksim, kā tikt krīzes situācijā galā ar izglītības sistēmas izaicinājumiem, nekā tas ir izdevies pat Somijai. Tāpat mēs varam redzēt, ka mūsu izcilākie skolēni spēj ieņemt un dabūt vietas pasaules līmeņa augstskolās. Mēs redzam, ka var uzvarēt pasaules līmeņa konkursus, un galu galā Latvijas ekonomika aug un attīstās, tieši pateicoties Latvijas izglītības sistēmai.

Otrkārt, žēl, ka arī valda zināma aprobežotība, uzskatot, ka, teiksim, dalība šādā Eiropas Kosmosa aģentūrā nenes Latvijai pievienoto vērtību. Protams, tā ir pētniecības iesaiste, tā ir

iespēja mūsu zinātniekiem un pētniecības personālam būt starp labākajiem pasaules... tātad attiecīgajiem cilvēkiem nopietnā līmenī un nopietnā jaunā industrijā... nu, ne varbūt jaunā, bet toties ļoti perspektīvā, kas ir kosmosa izpēte un apgūšana. Un tāpat arī līdzīgi, kā jau Kola kungs minēja uzrunā, arī *CERN* un Eiropas Kosmosa aģentūra dod daudz iespēju iesaistīties šajos projektos Latvijas uzņēmējiem. Tiešā veidā ir pierādīts, ka dalībvalstīm, kuras iesaistās šāda veida projektos, tas nes ekonomisko atdevi caur uzņēmējdarbības iesaisti, uzņēmējiem ir iespēja pieteikties dažādiem konkursiem un sniegt daudz lielāku ekonomisko atdevi... nekā nauda, ko valsts šobrīd iegulda Eiropas Kosmosa aģentūras... lai kļūtu par dalībvalsti.

Kopumā gribu pateikt arī lielu paldies Ārlietu komisijas vadītājam un komisijas deputātiem par tiešām operatīvo darbu, lai limitētā laikā ratificētu un laikus pieņemtu, jo tiešām termiņš ir 28. jūlijs, kas ir pēdējais brīdis, kad mums tas ir jāratificē. Tā ka paldies par operatīvo darbu.

Un aicinu visus kolēģus atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Augsti godātie kolēģi! Nu diemžēl visa tā diskusija par kārtējo iestāšanos kārtējā klubā notiek kaut kādu absolūtu diletantu līmenī. Vai Izglītības un zinātnes ministrija var vismaz parādīt nopietnu analīzi par to, kādi ir bijuši iepriekšējie ieguvumi no visas tās dalības visās kosmosa programmās? Tas ir, kādi ir bijuši ieguvumi uz katru samaksāto dalībvalsts eiro saņemto projektu ziņā? Viens.

Divi. Kāds ir alternatīvais scenārijs, teiksim, ja šīs dalības nebūtu? Ko tad šie zinātnieki darītu? Kur viņi pieteiktos? Un tā tālāk. Visa šī retorika par to, ka tas Latvijas zinātniekiem paplašina iespējas, piedodiet... tas neiztur absolūti nekādu kritiku. Kaut ko tādu varētu teikt, ja Latvijas zinātniekiem nebūtu vispār absolūti nekādu iespēju pieteikties kādu zinātnisko projektu finansējumam. Latvijas... mums kā Eiropas Savienības dalībvalstij... Latvijas zinātniekiem ir iespējas pieteikties tā saucamajām horizonta programmām, kur, piemēram, nākamajam plānošanas periodam ir paredzēts kopējais finansējums tiem, kas var to dabūt, 94 miljardu eiro apmērā. Tāpēc ar ko tad šīs jaunās papildu iespējas ir daudz labākas, piemēram, par tām, ko piedāvā horizonta programmas? Par to nav Izglītības un zinātnes ministrijai... nav absolūti nekādas analīzes. Izskatās, ka jūs stāstāt šeit par tām jaunajām iespējām un it kā acīmredzamiem ieguvumiem Latvijas valstij. Paskatīsimies uz Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādāto likumprojekta anotāciju, kāda ir prognozētā ietekme uz tautsaimniecību. Tur visur ir vārdi – "iespējams, pozitīva", "iespējams, pozitīva ietekme uz tautsaimniecību". Nu tas ir absolūti diletantu līmenī.

Kā jau es teicu sākumā, tas liecina par to, ka šāda veida lēmumi tiek pieņemti bez jebkādas nopietnas analīzes par ieguvumiem un izmaksām, par to, vai ieguvumi ir lielāki nekā izmaksas. Te nu nākas piekrist iespējamām aizdomām, ka galvenie iemesli var būt tiešām kaut kādi komandējumu meklējumi. Ka Latvijas zinātnieki... tagad viņiem ir iespējas pieteikties tik daudzās programmās, tikai kaut kā IZM ir aizmirsusi pienācīgi finansēt pašu zinātni. Par to mēs te arī dzirdam un runājam jau, es nezinu, kuro gadu. Papildu finansējums zinātnei ir niecīgs, par vairākām reizēm mazāks nekā, piemēram, tajā pašā Igaunijā, bet toties zinātniekiem ir visas tās plašās... arvien plašākas iespējas pieteikties arvien jaunākām programmām.

Šis ceļš, kolēģi, absolūti nav ilgtspējīgs. Tā ir izšķērdība, kolēģi! Es neceru uz to, ka šī pieeja kaut kā nopietni mainīsies vismaz dzirdēto diskusiju līmenī, bet vismaz protokola dēļ man tas jums jāpasaka.

Padies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam otro reizi.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Sabiedrība un kolēģi, tas, ko es gribu papildināt, noklausoties Reiņa Znotiņa, Riharda Kola un arī Sergeja Dolgopolova teikto. Pirmais, ko es uzsvēru, mums steidzami būtu jārisina tās izglītības problēmas, kas mums šobrīd ir, jo vecāki ir neziņā par elementāru lietu – kas notiks rudenī? Mēs te runājam par kosmosu. Jautājums par prioritātēm, kas ir steidzamāks. Tas ir viens.

Otrais. Mēs jau varam spraust sev ordeņus – kādi mēs esam labākie tur un vēl nezin kur. Te pirms divām dienām, kā jau es teicu, jūs piespraudāt ordeņus par to, kā mēs esam veiksmīgi cīnījušies ar Covid-19. Šodien, jau pēc dienas vai pēc divām atkal būs ārkārtas stāvoklis, jo jūs taču esat tik veiksmīgi cīnījušies, kas, protams, ir absolūta liekulība un meli.

Un tad tā izpratne, Znotiņa kungs. Jūs sakāt: "Mūsu studenti tiek ārvalstu augstskolās." It kā tas būtu sasniegums. Jūs nezināt, ka no ārvalstu augstskolām brauc uz Latviju, lai vervētu cilvēkus, skolēnus, lai viņi stātos tajās augstskolās. Tas nav sasniegums. Sasniegums būtu, ja mūsu universitātes, Znotiņa kungs, būtu labākās, uz kurām gribētu braukt no Anglijas, Vācijas, Amerikas un citām valstīm. Tas būtu sasniegums, nevis tas, ka mūsu skolēni aizbrauc un principā arī neatgriežas. Tas ir domāšanas jautājums, domāšanas maiņas jautājums par to, kas tad ir sasniegums pēc būtības.

Un tas, ko arī Vjačeslavs Dombrovskis teica, – kas tad būs tas ieguvums? Jūs jau paši nezināt, kas būs tas ieguvums. Nu iestāsimies, būs atkal, ar ko lepoties, tāda butaforiska lepošanās. Mēs arī *OECD* esam iestājušies. Un? Mūsu dzīves līmenis parastam cilvēkam no tā, ka mēs esam iestājušies tikai tāpēc, ka ļoti gribējām būt bagāto valstu klubiņā, ir uzlabojies? Nē. Mēs esam pati izmirstošākā valsts pasaulē, mēs esam viena no nabadzīgākajām valstīm. Mūs salīdzina ar Rumāniju, bet mēs lepojamies, ka esam *OECD*, tagad būsim Eiropas Kosmosa aģentūrā un tamlīdzīgi.

Un tas mums ir steidzami. Bet steidzami mums nav atrisināt jautājumu, kas ir mūsu ikdienas nepieciešamība. Var būt, ka nākotnē mēs arī būsim kosmosa lielvalsts, bet tādi varam būt tikai tad, ja mums būs labākā izglītības sistēma pasaulē, nevis izglītības sistēma, no kuras aizbrauc projām mācīties uz citām valstīm. Tikai tas ir jautājums, par ko būtu jārunā!

Un, ja ir te runa par atbalstu zinātniekiem, JKP un Znotiņa kungs, jūs solījāt, jūsu partija solīja, es neatceros, cik tur tos miljonus zinātnei. Kur tie ir? Kur ir jūsu solījums? Tieši tāpat kā "3 × 500", tieši tāpat kā miljons koku... ko tik jūs tur vēl nesolījāt! Tagad jaunākais bija par tiem dzīvokļiem, kurus jūs gadā uzcelsiet, cik tur... 50... vai cik tur tās mājas, daudzstāvu mājas, kas ir klaji meli!

Un tāpēc ir godīgi pateikt: šobrīd tas tā izskatās, ka jums vajag jaunus polittūrisma ceļojumus – pētīt kosmosu. Un tas arī ir viss! Un tas, ka jūs iedodat ārzemēs kaut kādas atskaites par to, cik viss šeit ir skaisti, cik viss ir labi, – parunājiet ar vecākiem, ar bērnu vecākiem parunājiet par izglītību, par zinātni parunājiet!

Kādas iespējas Latvijas bērniem ir attīstīties zinātnes jomā Latvijā? Kā viņi nodrošina šobrīd šīs iespējas lauku skolās vai jebkur? Parunājiet par to! Un pēc tam spraudiet sev tos ordeņus! Jo citādāk tas tāds PSKP variants Padomju Savienībā, ka 1. maijā vai kurā tur iet ar tiem ordeņiem. Jūs arī tādi... jums tā domāšana... it kā jauni cilvēki, bet domājat tādā ordeņu līmenī.

Bet varbūt godīgi visi atzīstam, kas ir problēma. Tas jau pat nav tāds pārmetums jums, bet visi godīgi atzīstam – mums ir šāda problēma, kas ir izglītības sistēma, un kopīgi to atrisinām, nevis lielām sevi, kā mēs esam kaut ko izdarījuši. Nekas jau nav izdarīts! Tas ir galvenais uzsvars! Prioritāšu secība.

Kosmoss mums galīgi nav svarīgākais 2020. gada 9. jūlijā. Mums svarīgākais ir bērnu izglītība.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Reinim Znotiņam otro reizi.

R. Znotiņš (JK).

Kolēģi! Jāsaka Vjačeslavam Dombrovskim un Aldim Gobzemam, ka nezināšana neatbrīvo no atbildības. Lūdzu, es jūs aicinu apskatīties, ir analīze, kas ir valdībā, kad skatīja informatīvo ziņojumu par šo jautājumu. Ir ļoti detalizēti izstrādāta Izglītības un zinātnes ministrijas analīze par ekonomisko izvērtējumu, kāpēc šī pievienošanās ir atbalstāma un ko tā dos Latvijas valsts ekonomikai, zinātnei.

Tāpat ir arī ārvalstu ekspertu izvērtējums par šo tēmu un Eiropas Kosmosa aģentūras izvērtējums. Tie ir publiski pieejami. Aicinu jūs ieiet Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā un ar tiem arī iepazīties, pirms jūs izsakāt šādus apgalvojumus.

Tā ka viss, ko es teicu un minēju un ko arī Kola kungs minēja, ir izvērtēts pietiekami plaši un publiski pieejams, tāpēc aicinu jūs tiešām iepazīties, varbūt skatīt... mainīt savu domāšanu, saskatīt tās iespējas, ko šāda veida projekti mums dod, nevis skatīties tik šauri, kā jūs to... pēc tā jūsu teiktā varētu arī noprast.

Tā ka paldies. Un aicinu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Igoram Pimenovam.

I. Pimenovs (SASKAŅA).

Jā, paldies.

Noteikti Latvijas dalība Eiropas Kosmosa aģentūrā ir lietderīga. Tā ir iespēja jaunu tehnoloģiju apguvei, tā ir jaunas koordinātas izveide Latvijas jauniešu apvāršņa paplašināšanai. Tas ir tikai īsi.

Es nepiekritīšu tam, ka Latvijā nav nekādu iestrāžu pirms iestāšanās Eiropas Kosmosa aģentūrā. Latvijā darbojas Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra radioteleskops, kas atrodas Ventspils rajonā, Ances pagasta Irbenē. Viens no lielākajiem Eiropā, starp citu, kuru iespējams izmantot kā radio interferometra sastāvdaļu kopā ar pārējiem radioteleskopiem, kas veido šāda veida ierīču sistēmu citās valstīs Eiropas Savienībā.

Es gribētu secināt, ka tas ir nopietns solis tieši latviešu... jauno Latvijas jauniešu audzināšanā. Man ļoti žēl, ka vispār šis ziņojums par konkrēto projektu, kuru mēs tagad kvēli tā apspriežam, manā ieskatā, nebija labi sagatavots. Izglītības ministrijā ir ļoti labi speciālisti, kuri varētu paskaidrot, cik svarīgi Latvijai pievienoties šim projektam. Par to bija... vairākkārt stāstīja, piemēram, Eiropas lietu komisijas sēdēs, kad mēs klausījāmies tieši speciālistus, kas ļoti detalizēti stāstīja, kādus panākumus jau guvusi Latvija šajā procesā, kurš ir sācies gandrīz uzreiz

pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Manā ieskatā, tas ir... mēs esam uz pareizā ceļa, un jebkādos apstākļos, pat tad, kad epidēmijas sekas joprojām ir aktuālas, mēs nevaram nozaudēt šo iespēju.

Tāpēc es aicinu konkrēto projektu atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Jānim Vucānam.

J. Vucāns (ZZS).

Labdien, kolēģi! Es arī aicināšu atbalstīt šo likumprojektu. Tā ir sagadījies, ka esmu bijis pie saknēm tajā situācijā, kad Latvija uzsāka savu ceļu uz Eiropas Kosmosa aģentūru. Tas bija 2008., 2009. gads.

Ja mēs runājam pēc būtības, tad nerunājam tikai par pētījumiem kosmosā. Mēs runājam arī par kosmosa industriju šajā gadījumā. Un tiešām ir bijis pietiekami ilgs sagatavošanās posms, pietiekami ilgs ceļš, lai Latvija apzinātu to, ko mēs varam gūt no dalības nākamajā sadarbības etapā ar Eiropas Kosmosa aģentūru, jo šis sadarbības posms – šie pieci gadi ir pagājuši, un ir jāizlemj, vai turpināt šajā sadarbības posmā vai pāriet uz nākamo, tas ir, uz asociētās dalībvalsts statusu.

Kas attiecas uz ekonomiskajām interesēm... vēl 2009. gadā Latvijā tika izveidots Eiropas... tas ir, Latvijas Kosmosa tehnoloģiju klasteris, kurā tobrīd piedalījās 44 uzņēmumi. Šobrīd to skaits... es precīzi nepateikšu, bet to skaits noteikti ir lielāks. Un tie ir uzņēmumi, kuri redz sevi vai nu pakalpojumu sniegšanā... un šeit mēs runājam par tādiem pakalpojumiem kā satelīta navigācija, kā vispār satelīta tehnoloģiju izstrādāšana. Mēs runājam arī... ja no pētniecības viedokļa, mēs runājam par Zemes novērojumiem, tai skaitā izmantojot satelītu tehnoloģijas, kuras var izmantot gan zemkopībā, gan vides uzraudzībā, gan daudzās citās lietās. Tas viss ir kosmoss jeb... tās visas ir kosmosa tehnoloģijas. Tās ir lietas, ar ko nodarbojas Eiropas Kosmosa aģentūra. Tie nav tikai pētījumi kosmosā, tie nav tikai mēģinājumi lidot kosmosā. Tā nav tikai satelītu palaišana kosmosā, bet tas ir viss, ko mēs varam no šīm modernajām tehnoloģijām gūt.

Pimenova kungs jau pieminēja ļoti garas bāzes interferometrijas tīklu. Tas ir Eiropas tīkls, kas apvieno daudzus radioteleskopus, lai varētu pētīt tālās galaktikas. Latvija šajā tīklā, pareizāk sakot, Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs šajā tīklā arvien augstākās kapacitātēs ir darbojies vismaz pēdējos 10 gadus, un dalība Eiropas Kosmosa aģentūrā arī šiem pētījumiem... šos pētījumus ļaus iekļaut tajās naudas summās, gan ko Latvija maksās Eiropas Kosmosa aģentūrai, gan arī ko mēs no turienes saņemsim.

Varētu jau tiešām diezgan daudz par šīm lietām stāstīt, taču deputātus es aicinu izlasīt pašu līgumu. Līgumā ļoti detalizēti ir aprakstīts, kādas ir izvēles programmas, ar kurām Latvija var piedalīties. Kola kungs jau minēja, ka šobrīd runa galvenokārt ir par divām izvēles programmām, bet saraksts ir atvērts, un tas ir daudz plašāks. Un tikai no mums pašiem, no mūsu uzdrīkstēšanās būs ļoti daudz kas atkarīgs.

Ja mēs runājam par Latviju un kosmosu, tad droši vien lieku reizi nenāks par ļaunu atgādināt, ka vispār lidojumi kosmosā... doma par lidojumiem kosmosā nāk tieši no Latvijas. Jo Frīdrihs Canders ir dzimis Rīgā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim otro reizi.

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Augsti godātie kolēģi un īpaši Izglītības ministrijas parlamentārais sekretār! Šim kosmosa stāstam ir ļoti gara priekšvēsture, vismaz es domāju, ka apmēram... es domāju, kādi 10 gadi. Un man... no vienas puses, man, protams, ir liels prieks, ka jūsu partija ir pārņēmusi to, kas ilgstoši bijis tieši Zaļo un Zemnieku savienības tāds kūrētais projekts, neskatoties uz visām jūsu attiecībām ar Zaļo un Zemnieku savienību. Tas tiešām ir prieks, ka jums ir šāds konstruktīvisms.

Bet tas nemaina lietas būtību, ka, pirms pieņemt lēmumu par dalību, kurā katru gadu jāmaksā ļoti ievērojamas summas (mēs te runājam par miljoniem eiro nodokļu maksātāju naudas), ir nepieciešams nopietns izvērtējums par to, kādi ir potenciālie ieguvumi, īpaši šajā gadījumā, ņemot vērā to, ka drusku zemākā statusā Latvija ir bijusi dalībvalsts šajā kosmosa aģentūrā diezgan ilgu laiku. Ir pieejami diezgan ievērojami dati, tad tie ieguvumi jāsalīdzina ar analīzi, ar citu prognozi par to, ko zinātnieki darītu, ja šādu papildu iespēju nebūtu. Šādas analīzes, nopietnas analīzes, kā es jau saku, vienkārši nav.

Jūs te atsaucaties uz kādiem detalizētiem dokumentiem, kas tika prezentēti Ministru kabineta sēdēs. Ministru kabineta sēde par to bija 14. aprīlī un arī 30. jūnijā. Un tur nav iespējams atrast, Znotiņa kungs, nekādu šādu analīzi. Es domāju, ka, ja šāda analīze arī būtu, tad jūs to droši vien (es to tikai gaidītu) iekļautu arī šā likumprojekta anotācijā. Bet es neko tādu šeit neredzu, izņemot vispārīgus formulējumus par to, ka varētu būt pozitīva ietekme uz tautsaimniecību. Nu, piedodiet, kad jūs piedāvājat iztērēt vairākus miljonus nodokļu maksātāju naudas, šis "varētu būt"... tas nav pietiekami nopietni.

Bet katrā gadījumā varbūt es kaut ko esmu palaidis garām, varbūt jums pēdējā laikā kaut kāda nopietna analīze ir parādījusies, tad, lūdzu, nosūtiet to man. Es ar to rūpīgi iepazīšos, un, ja šī analīze tiešām būs nopietna un kvalitatīva, es jums apsolu, ka publiski ņemšu savus vārdus un savas šaubas atpakaļ.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam otro reizi.

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Jāsaka, ka es arī stāvēju pie avotiem, kad mēs tikai sākām sadarbību ar Eiropas Kosmosa aģentūru. Neslēpšu, ka man bija liela skepse par to aktualitāti, nepieciešamību tanī laika posmā.

Atšķirība starp *OECD* un Eiropas Kosmosa aģentūru ir ļoti liela. Eiropas Kosmosa aģentūra ir iespēju variants; ja mēs runājam par *OECD*, tas ir mācītāju klubs, no kura padomiem var mācīties, var nemācīties, var ņemt vērā, var neņemt vērā.

Tāpēc es pēc tam, kad mums bija diezgan gara diskusija Eiropas lietu komisijā, par ko jau minēja Pimenova kungs... tiešām iespējas, par kurām ir runa šinī līgumā... to izmantošana ir atkarīga tikai un vienīgi no mums, bet tās iespējas ir tiešām lielas.

Un es aicinātu šo likumprojektu atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Komisijas vārdā...?

R. Kols. Nav nekas piebilstams.

Aicinu komisijas vārdā atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu" pirmajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 71, pret – nav, atturas – 3. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem un izskatīšanas laiku Saeimas sēdē.

R. Kols. Cienījamie, godātie kolēģi! Ārlietu komisijas vārdā aicinu Saeimu izskatīt likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā bez otrreizējas izskatīšanas atbildīgajā komisijā.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Prezidijs nav saņēmis deputātu iebildumus par likumprojekta izskatīšanu Saeimas sēdē bez atbildīgās... bez atkārtotas izskatīšanas atbildīgajā komisijā.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu" otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 74, pret – nav, atturas – 3. Likums pieņemts.

Godātie kolēģi! Laiks **paziņojumam**, jo sēdes darba kārtību esam izskatījuši.
Burtiski pēc piecām līdz septiņām minūtēm būs iespēja ielogoties jau šīs pirmās ārkārtas sesijas darba kārtībā; to arī aicinu darīt. Šobrīd vēl deputātu reģistrācija. Tā veiksmīgi noslēgusies.
Sēdi slēdzu.

Pēc piecām līdz septiņām minūtēm jau logojamies pirmās ārkārtas sesijas darba kārtībā.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas ārkārtas (attālinātā) sesija
2020. gada 9. jūlijā (pulksten 18.00)

Likumprojekts **"Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu"** *(Nr. 745/Lp13)* (1.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 2760, 2771)

- Ziņo	- dep. R. Kols
Debates	- dep. A. Gobzems
	- dep. R. Kols
	- dep. S. Dolgopolovs
	- dep. R. Znotiņš
	- dep. V. Dombrovskis
	- dep. A. Gobzems
	- dep. R. Znotiņš
	- dep. I. Pimenovs
	- dep. J. Vucāns

- dep. V. Dombrovskis
- dep. S. Dolgopolovs

Likumprojekts **Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu** *(745/Lp13)*(2.lasījums) (Steidzams)
(Dok. Nr. 2760, 2771)

Informācija par ārkārtas sēdi

Sēdes videotranslācija

9a2.07.2020. 18.00

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

09.07.2020. 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

Sēdes videotranslācija	**09.07.2020**	10.00	11.50	14.00	16.00	18.00	18.55

1. pl. 10:00 - 1 h 19 min stg 2103 sēde Nr.A-ārkārtas-sesija-no2-jul Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709114401_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 11:55 - 1 h 27 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-1-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200430133201_saeima.lv.1_0

3. pl. 14:00 - 1 h 23 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-2-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709154301_saeima.lv.1_0_0

4. pl. 16:00 - 1 h 34 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-3-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709174901_saeima.lv.1_0_0

5. pl. 18:00 - 45 min stg 2105 sēde Nr.A2-ārkārtas-sesija-1-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709185401_saeima.lv.1_0_0

6. pl. 18:55 - 2 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-4-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709190101_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

6

Sēdes video translācija 09.07.2020 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

---

ttps://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2103
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=e281c075-ff18-4f97-a9f4-e5a07d382a47

09.07.2020. 13.Saeima otrā sēde-vasaras ārkārtas, attālināti (A2) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 9. jūlija sēde (otrā) sākas pl. 18:00
sēde slēgta pl. 18:47, sēdes ilgums- 47 minūtes

PIEBILDE: 9. jūlijā notiek trīs sēdes: nr.A0, nr.A1, nr.A2 (ārkārtas vasaras). Sēde A2 notiek starplaikā starp sēdes A1 daļām

Latvijas Republikas Saeimas
2020.gada 9.jūlija otrās ārkārtas sesijas
attālinātās sēdes darba kārtība 18.00

	I. Likumprojekta izskatīšana	
1.	Likumprojekts **Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu** *(745/Lp13)* (1. lasījums) (Komisija ierosina atzīt par steidzamu) (Dok. Nr. 2760, 2771)Balsojums: par 71, pret 0, atturas 3 **Pieņemts** Ārlietu komisija (Referents: Rihards Kols)	

		↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	II. Likumprojektu izskatīšana		
	2.	Likumprojekts **Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu** *(745/Lp13)* (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 2760, 2771)Balsojums: par 74, pret 0, atturas 3 **Likums** Ārlietu komisija	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 09.07.2020 18:47		
